

Enver Hodža

GOVOR NA MOSKOVSKOM SAVETOVANJU PREDSTAVNIKA 81. KOMUNISTIČKE I RADNIČKE PARTIJE 16. NOVEMBRA 1960.

(Savetovanje 81. komunističke i radničke partije, u Moskvi od 10. XI do 1. XII 1960.)

- delovi -

“...Prinudeni smo da saopštimo na ovom savetovanju, da je sovjetsko rukovodstvo od opasnosti načina razgovora sa Albanijom kao sa titoističkom Jugoslavijom prešlo na konkretno delovanje. Ove godine, našu zemlju su zadesile mnoge stihije i nesreće. Bio je snažan zemljotres, u oktobru su bile poplave, a naročito strašna je bila suša - 120 dana nije palo ni kap kiše. Skoro svi zasadi su izgoreli. Narodu je pretila glad. Ionako slabe rezerve su potrošene. Naša vlada se odmah obratila Sovjetskom Savezu za kupovinu pšenice, objasnivši našu tešku situaciju. To je bilo posle Bukureštanskog savetovanja. 45 dana smo čekali odgovora od sovjetske vlade, a za narod je bilo pšenice za svega 15 dana. Po isteku 45 dana i posle više ponovljenih traženja, Sovjetska vlada, umesto 50 hiljada tona, koliko smo tražili, poslala nam je tek 10 hiljada tona, sto bi bilo dovoljno tek za 15ak dana, pri čemu bi i to bilo dostavljeno tokom septembra, oktobra. To je bio očigledan pritisak na našu Partiju, sračunat na to da bi je podčinili volji sovjetskih rukovodilaca. Zar u Sovjetskom Savezu, koji prodaje pšenicu celom svetu, nije bilo 50 hiljada tona zrna za albanski narod, vernog druga i bratsku zemlju, za narod koji je ostao veran marksizmu-lenjinizmu i socijalističkom bloku u vremenu kada ne njegovom krivicom mu pretila glad? Jednom nam je Hruščov rekao ‘Ne brinite za pšenicu, to što vama zatreba godišnje, kod nas pojedju glodari’. Ispada, da glodari u Sovjetskom Savezu su mogli da jedu, a albanski narod neka umire od gladi sve do tad, dok se rukovodstvo Albanske Partije rada ne podčini volji sovjetskog rukovodstva. To je užasno drugovi, ali to je tako...

Nije prijateljski ni otkaz Sovjetskog Saveza da nam pšenicu postavi po kliringu, i samim tim nas primora da damo neveliku zlatnu rezervu nase Nacionalne banke, da bi kupili u Sovjetskom Savezu kukuruz i proju za svoj narod... Činjenicu, da li Albanija ide po putu socijalizma i pripada li socijalističkom taboru, ne odredjujete vi Hruščov, to ne zavisi od vaših želja. To odredjuje albanski narod, na čelu sa svojom Partijom rada, on je to odlučio u svojoj borbi, i nema sile koja je sposobna da ga skrene sa tog

puta. Sto se tiče toga, da je naša Partija rada najslabija karika u socijalističkom taboru i međunarodnom komunističkom pokretu, dužni smo da kažemo, da je dvadesetogodišnja istorija naše Partije, herojska borba našeg naroda i naše Partije protiv fašističkih zavojevača, kao i 16. godina prošlih od oslobodjenja, period, u toku kog je naša partija i nas malobrojni narod izdržao sve uragane, govori suprotno. Nalazeći se u neprijateljskom okruženju slično ostrvu u buri, Narodna Republika Albanija je smelo izdržala sve napade i provokacije imperijalista i njihovih slugu. Ona stoji, doslovce, kao granitna stena i visoko drži zastavu socijalizma u pozadini neprijatelja...

Da li je moguće dopustiti, da jedna Partija čini diverzione akte unutar druge, s ciljem razbijanja jedinstva, i svrgavanja rukovodstva druge Partije ili druge države? Ni u kom slučaju! Sovjetski rukovodioci su optužili druga Staljina da se mešao u stvari drugih partija namećući im stavove Partije boljševika. Možemo posvedočiti, da u odnosu na nas, drug Staljin nikada nije dopuštao ništa slično, uvek se obraćao albanskom narodu i Partiji rada Albanije kao veliki marksist, izvanredan internacionalist, kao drug, brat i iskreni prijatelj albanskog naroda. Drug Staljin je 1945. godine, kada je našem narodu pretila glad, parobrode, natovarene pšenicom i namenjene sovjetskom narodu, kome je pšenica bila tada veoma potrebna, skrenuo sa puta, i odmah ih poslao albanskom narodu. Sadašnje sovjetsko rukovodstvo je dozvolilo sebi vrlo ružno postupanje. ...

Da li je revizionizam u potpunosti raskrinkan, kako to tvrde sovjetski rukovodioci? Ne, to nije sasvim tako. Revizionizam je bio i ostaje glavnom opasnošću, jugoslovenski revizionizam nije likvidiran, i sudeći po tome, kako se s njim postupa, dodeljeno mu je široko polje delovanja u svim normama. Da li u drugim partijama nema zabrinjavajućih pojava savremenog revizionizma? Ko govori 'nema', taj zatvara oči pred tom opasnošću, i jednog divnog jutra se možemo naći pred neočekivanim. Mi marksisti smo zato dužni da analiziramo naš rad, kako nas je učio Lenjin. On se nije bojavao grešaka, gledao ih je u oči i ispravljao ih...

Partija rada Albanije smatra neophodnim preispitivanje svih pitanja, u svetlu marksisticko-lenjiničke analize i ispravljati greške tamo gde one postoje. Uzmimo pitanje o kritici Staljina i njegovog dela. Budući da je naša Partija marksisticko-lenjinisticka, u potpunosti smo uvereni da je kult ličnosti štetan i stran komunističkom pokretu. Marksističke partije su obavezne ne samo da ne dopuštaju razvitku kulta

ličnosti, koji sputava aktivnost narodnih masa, negira njihovu ulogu, protivreči razvitku samog partijskog života, i zakonima koji je uređuju, već svim silama treba da se bori za iskorenjavanje kulta, kada počne da se ispoljava u bilo kojoj zemlji. S tim u vezi smo u potpunosti saglasni da je trebalo kritikovati Staljinov kult, kao štetnu pojavu u Partiji. No, po našem mišljenju, na 20. kongresu i posebno u tajnom referatu pitanje o drugu Staljinu nije bilo potavljeno pravilno, i sa marksističko-lenjinističkom objektivnošću...

Zato je po tom pitanju Staljin bio surovo i nepravedno osudjen na 20.kongresu. Drug Staljin i njegovo delo pripada ne samo KPSS, i sovjetskom narodu, već i svima nama....

Zašto je na 20.kongresu drug Staljin osudjen bez prethodne konsultacije sa drugim komunističkim i radničkim partijama? Zašto je pred komunističkim i radničkim partijama sveta Staljin odjednom bio predan 'anatemi' i mnoge bratske partije su saznale za to kada su imperijalisti štampali tajni referat i u tonama ga prodavali? Komunističkom i progresivnom svetu osuda druga Staljina je bila nametnuta Hruščovim. šta su mogle da urade naše partije u toj situaciji kada je sasvim neočekivano, koristeći veliki autoritet Sovjetskog Saveza, svima njima to nametnuto? Partija rada Albanije se našla pred velikom dilemom: ona nikada nije, niti će biti ubedjena o pravednosti osude druga Staljina na takav način i u takvoj formi, kako je to uradio Hruščov...

Partija rada Albanije je ispoljavala trezvenost i pravednost tom slavnom marksisti, koga se, za života ni jedan 'hrabriša' od nas nije usudio da kritikuje i na kog su posle smrti počeli da bacaju blato, pri čemu je stvorena takva atmosfera, koja je nipodaštavala čitavu slavnu epohu, kada je stvorena prva u svetu socijalistička država, SSSR ojačao, bile uspešno uništene imperijalističke zavere, uništeni trockisti, buharinovci, kulaštvo kao klasa, kada je stvaranje teške industrije konačno pobedilo, kolektivizacija, jednom rečju epoha, kada je Sovjetski Savez postao kolosalno velikom državom, uspešno izgradjujući socijalizam, a u periodu Drugog sv. rata ispoljio legendarni heroizam, uništio fašizam, epoha kada je bio stvoren moćan lager socijalizma, itd. Partija rada Albanije smatra nepravednim, nenormalnim i nemarksističkim, da se iz cele te epohe izbriše Staljinovo ime i njegovo veliko delo, kako se to čini. Slavno i besmrtno delo Staljina smo dužni da štitimo svi mi. Ko to ne radi, on je oportunist i kukavica. Drug Staljin, kao čovek i kao vođa Komunističke

partije boljševika, bio je u to vreme, nakon Lenjinove smrti, najistaknutiji vođa međunarodnog komunizma, koji je imao jako veliki autoritet za učvršćenje i razvitak komunizma u celom svetu. Svi teoretski radovi druga Staljina su jak dokaz njegove vernosti genijalnom učitelju, velikom Lenjinu, i lenjinizmu. Staljin se borio za prava radničke klase i trudbenika celog sveta, sa velikom doslednošću, do kraja se boreći za slobodu naroda naših zemalja narodne 13 demokratije. Bas zato Staljin pripada čitavom komunističkom svetu, ne samo sovjetskim komunistima, on pripada trudbenicima celog sveta, ne samo sovjetskim...

Da li je bilo grešaka kod Staljina? Naravno, bilo je. Za tako dug period, bogat herojskim podvizima i naporima, ratovima i pobedama, nije moglo biti bez grešaka, pri čemu ne samo ličnih gresaka J. Staljina, vec celog rukovodstva, kao kolektivnog organa. Koja partija i koji rukovodilac mogu da kažu, da ne dopuštaju greške u svom radu? Kada se prave kritike na račun sadašnjeg sovjetskog rukovodstva savetuju nam da gledamo napred, da neće da polemishu, a, kada je reč o Staljinu, onda se ide daleko, daleko u prošlost, da bi kopali po slabim tačkama Saljinove delatnosti. ...

Partija rada Albanije zvanično izjavljuje, da je protiv postojećih aktivnosti i osuda o delu i ličnosti J.V.Staljina. Zašto su sovjetski rukovodioci postavili to pitanje na taj način i u takvoj iskrivljenoj formi kada se moglo kada se sve to moglo ispraviti i ukloniti kako Staljinove, tako i greške rukovodstva, a da ne izazovu tako velik potres u srcima komunista celog sveta, kojima je samo disciplina i uvažavanje SSSR-a ne dozvoljavaju protivljenje. Mikojan kaže da se oni nisu osmelili da kritikuju druga Staljina za života zato što bi im on skinuo glavu. Mi smo uvereni da drug Hruščov neće nama skinuti glave zbog pravedne kritike na njegov račun. Nakon 20. kongresa desili su se poznati događaji u Poljskoj, u Madjarskoj se desila kontrarevolucija ,započeti su napadi na sovjetski sistem, desili su se potresi u mnogim komunističkim i radničkim partijama, i svima je poznato, šta se dešava danas. Mi postavljamo pitanje: Iz kog razloga se sve to desilo u međunarodnom komunističkom pokretu, i u našem lageru bas posle 20. kongresa? Ili možda je to zato sto je Partija rada Albanije sektaška, dogmatska i pesimistička? Sve to treba da nas zabrine, mi smo dužni da nadjemo uzrok te bolesti i da je lečimo. Naravno, ta bolest se ne leči tapšanjem po ramenu renegata Tita, niti izjavama da je savremeni revizionizam konačno poražen, kako to kažu sovjetski rukovodioci. Autoritet lenjinizma je bio i ostace presudni faktor. On treba da bude obnovljen tako da bi korenito i uporno bila iskorenjena pogrešna shvatanja. Drugog puta za nas komuniste nema...

Mogu se naći i takvi ljudi kojima se ne sviđa ovo što govori naša mala partija. Mogu je i izolovati, vršiti ekonomski pritisak, da bi dokazali da njeno rukovodstvo eto, nije podobno. Našu partiju mogu podvrgnuti napadima, što se i radi. ...

Mi ne smatramo uvredom kada nas drugovi kritikuju pravedno i na osnovu činjenica, ali se nikada ne možemo složiti sa tim da se nazivamo 'dogmaticima', 'sektantima', 'uskim nacionalistima', samo zbog toga što vodimo upornu borbu protiv savremenog revizionizma a naročito protiv jugoslovenkog. Ako neko tu našu borbu smatra dogmatizmom ili sektanstvom, mi mu odgovaramo: skini revizionističke naočare pa ćeš jasnije videti...''